

Ислом енгиллик дини

Image not found or type unknown

18:05 / 17.11.2019 2896

Хувайла бинт Молик ибн Саълабадан ривоят қилинади:

تُتَّخَذُ فِئْتَمُ أَصْلُ الْإِنْبُؤِ سُوَاَ يَجُوزُ يِّنْمَ رَهَاطٍ: تَلَّاقَ عَبْلَ عَثْرَثِ نَبِ كِلَامِ تَنْبَ لَوَّيْ وَخُ نَع
هَيْلَعِ هَلَلِ يَلِصِدْ هَلَلِ الْوُسْرَوِ هَيْلَعِ هَلَلِ يَلِصِدْ هَلَلِ الْوُسْرَوِ هَيْلَعِ هَلَلِ يَلِصِدْ هَلَلِ الْوُسْرَوِ
لَزَنَ يَّتَّخَذُ تَحْرَبَ أَمَفٍ، «كَلَّمَ عُنْبَا هِنَّافِ هَلَلِ الْوُسْرَوِ» لَوْ قَوَّيْ وَهَيْفِ يَنْلِدَ أَيْ مَلَسُو
لَاقَ يُجَيِّ آلُ: تَلَّاقَ، «رَبَّ قَرُّ قَتُّ عِي» لَاقَ فِضْرَفَلَا لِي، رِبِبِ بَبِبِ بَبِبِ: نَأْرُقُلَا
نَمْرُوبَ أَمْ رِي بَكُّ خُيْ شُهُنَّافِ هَلَلِ الْوُسْرَوِ أَيْ: تَلَّاقَ، «نَيْ عِبَاتِ تَمْرِنِي رَهَشُ مُوَصَّيْفِ»
هَبُّ قَدَّصَتِي عِي شُهُنَّافِ هَلَلِ الْوُسْرَوِ أَيْ: تَلَّاقَ، «أَنْ يَكْسَمَ نَيْ سَمْعُ طِي لَفِ»: لَاقَ يَمَافِصِ
رَخِ قَرَعَبُ هُنَّافِ يَنْفِ هَلَلِ الْوُسْرَوِ أَيْ: تَلَّاقَ يَرْمَتُ نَمْرُوبِ ذِي تَعَاسِ يَتَّافِ: تَلَّاقَ
نَبَا لِي يَجْرَأُ، أَنْ يَكْسَمَ نَيْ سَمْعُ هُنَّافِ أَوْ يَمْعُطَافِ يَبْهَذَا تَنْسَحُ أَدَقَّ»: لَاقَ
دُوَادُ وَبَا هَاوَرِ، «كَلَّمَ عِ

«Эрим Авс ибн Сомит мандан зиҳор қилди. Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг олдиларига шикоят қилиб бордим. Расулulloҳ

соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мавъизада ўша кундагидек қаттиқ ғазаб қилганларини кўрмаганман. У зот:

«Орангизда (намоздан) бездирувчилар бор. Қай бирингиз одамларга намоз ўқиб берса, енгил қилсин. Чунки ораларида заифлар, кексалар ва юмушлилар бор. (Бирортангиз) ўзи намоз ўқиганида эса хоҳлаганича чўзаверсин», дедилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Демак, имом одамларга малол келадиган даражада намозни чўзиб юбормаслиги керак. Имом намозни чўзиб юборгани учун жамоатга боришни тарк қилган кишини эшитиб, Пайғамбаримиз алайҳиссаломнинг ундан эмас, имомдан қаттиқ аччиқлари чиққани шунга далолат қилади.

Имом намозга ўтар экан, қавм ичидаги энг заиф, ёши катта ва шошилиб турган кишиларга ҳам аҳамият бериши, намозни енгил ўқиши керак. Аммо бу енгиллик намоздаги амалларни чала қилиш ҳисобига бўлмаслиги лозим. Ушбу маъноларни имомликка ўтувчи ҳар бир киши доимо ёдида тутиши зарур.

Киши ёлғиз ўзи намоз ўқиганида уни хоҳлаганича чўзиши мумкин. Шунингдек, маълум кишиларга имомлик қилса, уларнинг намознинг узун бўлишига рози эканликларини билса, шунда намозни чўзиб ўқиш жоиз.

Кексаларга осонлик туғдириш учун уларнинг ўрнига ёшлар ҳаж қилишига рухсат берилган.

هَلْ لَّوْ سَرَّ اَيُّ تَلَّاقٍ فَمَعَّ شَخْ مُمْرَةً اَزْمَلَتْ اَجَّ: لَاقِ اُمُّه نَعُوْهُ لَلَّ اِيضَرَ سَابَعَنْ بَلَّ نَعُوْهُ
يَلَّ عُوْثُ بَشِي اَلْ اَرِيْبَكِ اَخِي شَيْبَةَ اَتَكَرَدُ اَجَّ حُوْلَ اِيْ فِ وِدَابِعِ يَلَّ عُوْهُ لَلَّ اِيضَرَ يَرْفَنْ اِنَّ
عُوْهُ سَمَّ حُوْلَ اِهْ اَوْرَعِ اَدُوْلَ اَجَّ حُوْلَ اِيْ فِ كَلَدُوْ، «مَعَنْ» لَاقِ؟ عُوْهُ جُحَّ اَفَّ اِيْ لَحَّ اَرَّ لَ

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Хасъамлик бир аёл келиб:

«Эй Аллоҳнинг Расули, Аллоҳнинг ҳаж борасида бандалари зиммасидаги фарзи отамга у қартайиб, туяда ўтира олмайдиган бўлганида етди. Унинг номидан ҳаж қилсам бўладими?» деди.

У зот: «Ҳа», дедилар.

Бу видолашув ҳажидида бўлган эди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Ушбу ҳадиси шариф шариятга «ҳажжи бадал» деган тушунчанинг киритилишига сабаб бўлган. У муҳаддислар ва фуқаҳолар орасида «Хасъамия ҳадиси» номи билан машҳур. Уламолар гапни қисқа қилиш мақсадида ҳадиснинг матнини қайта-қайта такрорлаб ўтирмай, «Хасъамия ҳадиси»да келганидек», деб гапни давом эттираверадилар.

Ҳадиси шарифда зикри келаётган ҳодиса Пайғамбаримиз алайҳиссалом Минода ортларига Фазл ибн Аббос розияллоҳу анҳуни мингаштириб кетаётганларида содир бўлган. Хасъам қабиласидан бўлган ўша саҳобия аёл Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг йўлларини тўсиб чиққан ва туяларининг жиловидан ушлаб туриб, ривоятда келган саволни берган.

Шариатимизда кексаларни эъозлашга ана шундай эътибор берилган. Шундай экан, жамиятнинг барча аъзолари кексалик ёшига етган зотларни эъозлашлари, уларнинг ҳурматларини ўрнига қўйишлари, оғирларини енгил, узоқларини яқин қилишда ёрдамчи бўлишлари керак бўлади.

«Кексаларни эъозлаш» китобидан